

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 4.novembar 2016. godine
Ref. br.:RK994/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI24/16

Podnosilac

Avdi Haziri

Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 191/2015 Vrhovnog suda Kosova od 1. septembra 2015. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Avdi Haziri (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz Gnjilana, koga zastupa Basri Jupolli, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. br. 191/2015 Vrhovnog suda od 1. septembra 2015. godine u vezi sa odlukom Ca. br. 4315/2012 Apelacionog suda od 6. februara 2015. godine, presudom C. br. 681/11 Opštinskog suda u Gnjilanu od 4. septembra 2012. godine, rešenjem AC. br. 148/11 Okružnog suda u Gnjilanu od 21. septembra 2011. godine i presudom C. br. 232/2004 Opštinskog suda u Gnjilanu od 18. marta 2011. godine.
3. Odluka Vrhovnog suda je uručena podnosiocu zahteva 16. oktobra 2015. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 191/2015 Vrhovnog suda od 1. septembra 2015. godine, uz tvrdnju da je podnosiocu zahteva povređeno pravo na imovinu, kao što je garantovano članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo.
5. Podnosilac zahteva, takođe, u suštini pokreće tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, ali se ne poziva ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 4. februara 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 14. marta 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresu Caku-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërzhaliu-Krasniqi.
9. Dana 27. aprila 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu i Apelacionom sudu.
10. Dana 29. aprila 2016. godine, Sud je tražio od podnosioca zahteva i Osnovnog suda u Gnjilanu da podnesu dokaz (povratnicu), koji pokazuje datum kada je podnosilac zahteva primio osporeno rešenje Vrhovnog suda.
11. Dana 12. maja 2016. godine, Sud je primio dokaz (povratnicu), koji pokazuje da je podnosilac zahteva primio odluku Vrhovnog suda 16. oktobra 2015. godine.
12. Dana 15. septembra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Iz dokumenata koji se nalaze u zahtevu rezultira da su braća podnosioca zahteva 1984. godine prodala nepokretnost trećem licu A.J. Nakon dužeg vremenskog perioda, najmanje nakon 20 (dvadeset) godina, podnosilac zahteva je osporio titular A.J. nad nepokretnošću o kojoj je reč.
14. Dana 25. aprila 2004. godine, A.J. je podneo tužbu – tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Gnjilanu radi potvrđivanja titulara nad nepokretnosti koju osporava podnosilac zahteva. Vrednost predmeta spora u tužbi A.J. je određena u iznosu od 250 evra. Ovaj iznos je prihvaćen od strane sudova i podnosilac zahteva ga nije osporio ni u jednom stepenu redovnog pravosuđa.
15. Dana 18. marta 2011. godine, Opštinski sud u Gnjilanu je presudom C. br. 232/2004 usvojio tužbeni zahtev A.J. kao osnovan. Opštinski sud je, između ostalog, obrazložio da su 1984. godine, braća podnosioca zahteva prodala nepokretnost A.J. da je A.J. spornu nepokretnost držao u poverenju 20 (dvadeset) godina i da ga niko nije u tome ometao i shodno tome, u skladu sa primenjivim zakonom na Kosovu A.J. je stekao titular nad spornom nepokretnošću.
16. Dana 13. aprila 2011. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Okružnom sudu u Gnjilanu, tvrdeći povredu proceduralnih odredbi, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava.
17. Dana 21. septembra 2011. godine, Okružni sud u Gnjilanu je rešenjem AC. br. 148/11 usvojio žalbu podnosioca zahteva, ukinuo presudu Opštinskog suda i predmet vratio na ponovno suđenje.
18. Dana 4. septembra 2012. godine, Opštinski sud je presudom C. br. 681/11 ponovo usvojio tužbeni zahtev A.J. i potvrdio da je A.J. vlasnik sporne nepokretnosti na osnovu kupoprodaje i zastarelosti.
19. Dana 9. oktobra 2012. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Okružnom sudu zbog povreda proceduralnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
20. Dana 6. februara 2015. godine, Apelacioni sud je odlukom CA. br. 4315/2012 odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Opštinskog suda. Apelacioni sud je usvojio obrazloženje Opštinskog suda, dodajući da su njegovi nalazi pravični.
21. Dana 7. aprila 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu zbog bitne povrede proceduralnog zakona i pogrešne primene materijalnog prava.
22. Dana 1. septembra 2015. godine, Vrhovni sud je rešenjem Rev br. 191/2015 odbacio, kao nedozvoljenu, reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv odluke Apelacionog suda. Vrhovni sud je obrazložio da je zahtev za revizijom podnet od strane podnosioca nedozvoljen, jer vrednost predmeta spora ne prelazi iznos od 3.000 evra kao što je definisano članom 211.3 Zakona o parničnom postupku.

Vrhovni sud je dalje dodao da je u vreme kada je tužilac A.J. podneo tužbu Opštinskom sudu u Gnjanu naglasio vrednost spora u iznosu od 250 evra.

Navodi podnosioca

23. Podnosilac zahteva tvrdi da je u njegovom slučaju povređeno pravo na imovinu garantovano članom 46. [Zaštita imovine] Ustava.
24. Što se tiče postupaka sprovedenih pred redovnim sudovima, podnosilac zahteva tvrdi: (i) da kupoprodaja sporne imovine nije izvršena od strane vlasnika, jer podnosilac i njegova braća nisu okončali podelu nasledstva; (ii) da nikada nije potvrđena isplata prodajne cene i (iii) nije logično da su vrednost ovog imovinskog spora redovni sudovi opravdali u iznosu od 250 evra.
25. U tom smislu, što se tiče prve tvrdnje, podnosilac zahteva naglašava: *“...U svim sudskim odlukama, greška u odlučivanju se sastoji u ne uzimanju u obzir odlučujućeg dokaza, da se kupoprodaja dogodila sa licem koje nije vlasnik, i lice koje nije vlasnik nije postalo vlasnik ni nasledstvom niti na bilo koji drugi način...”*
26. Što se tiče druge tvrdnje, podnosilac zahteva naglašava: *“...Sudovi nisu pravično i objektivno razmotrili ni činjenično stanje koje se povezuje sa isplatom kupoprodajne cene, pošto u spisima predmeta nema materijalnih dokaza o izvršenim uplatama i ove uplate su ostale nerazjašnjene i sporne kod naslednika.”*
27. Što se tiče treće tvrdnje, podnosilac zahteva naglašava: *“... Odbrana takođe naglašava da su svi sudovi opravdali vrednost spora koja je određena u tekstu početne tužbe u iznosu od 250 evra, a spor je odvijan u vrednosti od 200,000.00 DM...”*

Ocena prihvatljivosti zahteva

28. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
29. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.”

(...)

„7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”
30. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

31. Sud, dalje, uzima u obzir pravilo 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(...)

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.”

32. Sud primećuje da je glavno pitanje u ovom slučaju titular i utvrđivanje vlasništva nad spornom imovinom, gde iz odluka redovnih sudova rezultira da je A.J. stekao titular na osnovu kupoprodaje, održaja i neometanog korišćenja sporne imovine za više od 20 (dvadeset) godina u skladu sa članom 28. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima, kao što su detaljno obrazložili redovni sudovi.
33. Sud primećuje da je podnosilac zahteva nezadovoljan odlukama redovnih sudova u pogledu: (i) neuzimanja u obzir odlučnog dokaza da se kupoprodaja dogodila sa licem koje nije vlasnik; (ii) da nije pravilno i objektivno utvrđeno činjenično stanje u vezi sa kupoprodajnom cenom i (iii) jer su svi sudovi opravdali vrednost spora koji je određen u tekstu originalne tužbe u iznosu od 250 €. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređeno pravo na imovinu kao što je garantovano članom 46. [Zaštita imovine] Ustava.
34. Što se tiče prve i druge tvrdnje podnosioca zahteva, odnosno, nezakonitosti prodaje sporne nepokretnosti i prodajne cene, Sud primećuje da su redovni sudovi dali dovoljno obrazloženje, objašnjavajući pravni i faktički osnov sticanja titulara od strane A.J., isplaćujući prodajnu cenu i ostvarujući preko 20 (dvadeset) godina održaj bez ometanja ili osporavanja od strane bilo koga, kao što je predviđeno u Zakonu o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima, na koji su se stalno pozivali redovni sudovi.
35. Apelacioni sud je u svom obrazloženju, između ostalog, naglasio:
- “Imajući u vidu neosporivu činjenicu da tužilac 20 godina koristi predmetnu nepokretnost u čijem je posedovanju na osnovu usmenog ugovora o kupoprodaji i isplate kupoprodajne cene, i u vezi toga nije ometan od strane tuženih, ovaj sud je našao da je tužilac savesni držalac sporne nepokretnosti. Ovo posedovanje je zakonito, jer je zasnovano na usmenog ugovoru, budući da nijedan od tuženih u prvostepenom sudu nije osporio da je stečeno nasilno, prevarom ili zloupotrebom poverenja.*

36. Što se tiče treće tvrdnje podnosioca zahteva, odnosno vrednosti spora, Sud primećuje da podnosilac nije osporio vrednost spora ni u jednom stepenu redovnog pravosuđa. Čak je i u tužbama i u odgovorima na tužbu i sam naveo iznos koji sada osporava. Ne postoji ništa u zahtevu što pokazuje da je ovo pitanje pokrenuto od strane podnosioca zahteva tokom sprovođenja postupaka pred redovnim sudovima, pa čak ni u zahtevu za revizijom upućenim Vrhovnom sudu, koji je odbio, kao nedozvoljenu, reviziju na osnovu vrednosti spora, kao što je predviđeno Zakonom o parničnom postupku.
37. Relevantni deo rešenja Vrhovnog suda utvrđuje:
- “...u vreme kada je tužilac podneo tužbu Opštinskom sud u Gnjilanu, 25.5.2004. godine, određena je vrednost spora u iznosu od 250 evra. Imajući u vidu da su presude sudova nižih instanci donesene u vreme kada je snagu stupio Zakon o parničnom postupku, br. 03/L-006, 30.06.2008. godine, objavljen u Službenom listu br. 38/2008, 20.09.2008. godine, dok je stupio na snagu 05.10.2008. godine, i odredbom člana 211.3 ZPP-a, revizija nije dozvoljena u imovinsko- pravnom sporu u kojem tužbeni zahtev nema veze sa novčanim zahtevima, predajom stvari ili ispunjenjem nekog drugog obećanja, ukoliko vrednost predmeta spora ne prelazi iznos od 3.000 evra.*
- Zbog činjenice da je vrednost predmeta spora koja je prikazana u tužbi tužioca 250 evra i ne prelazi iznos koji je predviđen odredbom člana 211.3 ZPP-a, revizija u ovom pravnom predmetu nije dozvoljena i kao takva se odbacuje.”*
38. Zapravo, ovo pitanje je pokrenuto po prvi put u Ustavnom sudu. Ustavni sud, u skladu sa principom subsidijarnosti, ne može da oceni ovo pitanje, a da prethodno nije pokrenuto i ocenjeno u redovnom postupku.
39. Princip subsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku kako bi se sprečila povreda Ustava ili ako ona postoji, da se ispravi. U suprotnom, podnosilac zahteva je odgovoran kada se njegov slučaj proglasi neprihvatljivom od strane Ustavnog suda, ukoliko ne iskoristi redovne procedure ili propusti da prijavi navodne povrede u redovnom postupku. (Vidi: rešenje u slučaju KI139/12, *Besnik Asllani*, ocena presude Vrhovnog suda, PKL. br. 111/2012 od 30. novembra 2012. godine, stav 45; rešenje u slučaju br. KI07/09, *Demë KURBOGA.J. i Besnik KURBOGA.J.*, ocena presude Vrhovnog suda, PKL. br. 61/07 od 24. novembra 2008. godine, stav 18; rešenje u slučaju KI89/15, *Fatmir Koci*, ocena presude Apelacionog suda, PAKR. br. 473/2014 od 21. novembra 2014. godine, stav 35, i vidi, *mutatis mutandis: Selmouni protiv Francuske* [VV] § 74; *Kudla protiv Poljske* [VV] § 152; *Andrashik i drugi protiv Slovačke* [rešenje].
40. Pored toga, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocenjivanja dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

41. Ustavni sud ponavlja da nije sud utvrđivanja činjenica i pravično i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja je puna nadležnosti redovnih sudova, dok je uloga Suda samo da obezbedi saglasnost sa pravima koja se garantuju Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena (vidi: slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 2189/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godina, stav 65, vidi i: slučaj KI86/11, podnosioca zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
42. Zahtev podnosioca nije uspeo da dokaže da su redovni sudovi postupali proizvoljno ili nepravedno. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i kao opšte pravilo, to je dužnost tih sudova da ocene dokaze podnete pred njima. Ustavni sud može samo da razmatra da li su postupci pred redovnim sudovima u celosti sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi: slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).
43. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne daje mu za pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 46. [Zaštita imovine] Ustava (vidi: slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).
44. U ovakvim okolnostima, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio dokazima, niti je dovoljno obrazložio svoju tvrdnju o povredi ljudskih prava i osnovnih sloboda garantovanih Ustavom, posebno povredu člana 46. [Zaštita imovine] Ustava, jer činjenice koje je izneo ni na jedan način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.
45. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba se proglasiti neprihvatljivim, kao što je propisano u članu 113.7 Ustava, predviđeno članom 48. Zakona i dalje precizirano uslovima prihvatljivosti, pravilo 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika, na sednici održanoj 15. septembra 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Gresa Caka Nimani

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi